

**ORGANIZACJA
WSPÓŁPRACY
ISLAMSKIEJ**

FUNDACJA STUDIÓW MIĘDZYNARODOWYCH
FOUNDATION OF INTERNATIONAL STUDIES

Agnieszka Gieryńska

ORGANIZACJA WSPÓŁPRACY ISLAMSKIEJ

Geneza, charakterystyka i działalność
w regionie Bliskiego Wschodu

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2017

Recenzje:

dr hab. Maciej Ząbek, prof. UW

dr hab. Karina Marczuk

Redaktor prowadzący:

Michał Zgutka

Redakcja i korekta:

Jerzy Lewiński

Projekt okładki:

Katarzyna Juras

Ilustracja na okładce:

Fotolia/shaadjutt36

Copyright © by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.,
Warszawa 2017

Publikacja dofinansowana przez Fundację Studiów Międzynarodowych

ISBN 978-83-7383-872-7

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa
tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: *Mercurius*

Druk i oprawa: Mazowieckie Centrum Poligrafii, Marki

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Rozdział 1. Uwarunkowania teoretyczno-prawne statusu OIC	15
1.1. Instytucjonalizacja współpracy międzynarodowej	15
1.2. OIC jako organizacja międzynarodowa	16
1.2.1. Rys historyczny OIC	16
1.2.2. Definicja organizacji międzynarodowej	18
1.2.3. Status OIC – ustalenia wstępne	19
1.3. Charakterystyka OIC jako organizacji międzynarodowej	21
1.3.1. Klasyfikacje organizacji międzynarodowych	21
1.3.2. Status OIC – podsumowanie	22
1.4. Wnioski	24
Rozdział 2. Geneza OIC	25
2.1. Zjawiska i prądy społeczne kluczowe dla genezy OIC	25
2.1.1. Islam	25
2.1.2. <i>Umma</i>	29
2.1.3. Kalifat	32
2.1.4. Panislamizm	36
2.2. Proces wyłaniania się wspólnej organizacji muzułmańskiej	42
2.2.1. Okres międzywojenny	43
2.2.1.1. Kair	44
2.2.1.2. Mekka – Światowy Kongres Muzułmański	44
2.2.1.3. Genewa	45
2.2.2. Okres po drugiej wojnie światowej	46
2.2.2.1. Motamar – Światowy Kongres Muzułmański	48
2.2.2.2. Generalna Konferencja Islamska	49
2.2.2.3. Światowa Liga Muzułmańska	50
2.2.3. Inicjatywa saudyjska	51
2.3. Powstanie OIC	53

2.3.1. Ustanowienie Sekretariatu	56
2.3.2. Przyjęcie Karty OIC	56
Rozdział 3. OIC – charakterystyka	58
3.1. Nazwa, godło	58
3.2. Misja, cele, zasady	58
3.3. Siedziba	61
3.4. Członkostwo	61
3.5. Reforma OIC	64
3.6. Struktura OIC	71
3.6.1. Szczyt Islamski	71
3.6.2. Rada Ministrów Spraw Zagranicznych	72
3.6.3. Sekretariat i sekretarz generalny	73
3.6.4. Komitety stałe	79
3.6.4.1. Komitet Al-Quds	79
3.6.4.2. Komitet Informacji i Kultury	80
3.6.4.3. Komitet Współpracy Ekonomicznej i Gospodarczej	80
3.6.4.4. Komitet Współpracy Naukowej i Technologicznej	81
3.6.4.5. Islamska Komisja do spraw Ekonomicznych, Kulturalnych i Społecznych	81
3.6.4.6. Stały Komitet Finansowy	82
3.6.4.7. Organ Kontroli Finansowej	82
3.6.5. Komitet Wykonawczy	82
3.6.6. Komitet Stałych Przedstawicieli	83
3.6.7. Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości Islamskiej	83
3.6.8. Niezależna Stała Komisja Praw Człowieka	85
3.6.9. Organy pomocnicze	86
3.6.9.1. Centrum do spraw Badań Statystycznych, Ekonomicznych i Społecznych oraz Szkoleń dla Krajów Islamskich	87
3.6.9.2. Fundusz Solidarności Islamskiej	87
3.6.9.3. Centrum Badań nad Islamską Historią, Sztuką i Kulturą	88
3.6.9.4. Islamski Uniwersytet Technologiczny	88
3.6.9.5. Islamskie Centrum do spraw Rozwoju Handlu	89
3.6.9.6. Akademia Prawa Islamskiego	90
3.6.9.7. Islamska Rada Lotnictwa Cywilnego	90
3.6.9.8. Islamskie uniwersytety w Nigerii i Ugandzie	91

3.6.9.9. Organy zlikwidowane	91
3.6.10. Instytucje wyspecjalizowane	92
3.6.10.1. Islamski Bank Rozwoju	92
3.6.10.2. Islamska Organizacja Edukacyjna, Naukowa i Kulturalna	94
3.6.10.3. Międzynarodowa Islamska Agencja Informacyjna	95
3.6.10.4. Islamska Unia Nadawców	96
3.6.10.5. Islamski Komitet Międzynarodowego Półksiężycza	96
3.6.10.6. Organizacja Nauki, Technologii i Innowacji	97
3.6.10.7. Islamska Organizacja do spraw Bezpieczeństwa Żywności	97
3.6.11. Instytucje afiliowane	98
Rozdział 4. Główne kierunki działania	101
4.1. Działalność OIC do czasu przyjęcia <i>Dziesięcioletniego programu działań</i> w 2005 r.	101
4.2. <i>Dziesięcioletni program działań</i>	109
4.3. Zwalczanie terroryzmu	112
4.4. Ochrona praw człowieka	117
4.5. Przeciwdziałanie islamofobii	123
4.6. Ochrona mniejszości muzułmańskich	130
4.7. Działalność humanitarna	132
4.8. Wsparcie rozwoju gospodarczego, edukacji oraz postępu społecznego i naukowego w państwach członkowskich	135
4.9. Pokojowe rozstrzygnięcie sporów	139
4.10. Milenijne Cele Rozwoju	141
Rozdział 5. Wyzwania dla OIC na Bliskim Wschodzie	156
5.1. Sprawa palestyńska	159
5.2. Pokojowe rozstrzygnięcie sporów na Bliskim Wschodzie	171
5.2.1. Kryzysy wewnętrzne w państwach członkowskich OIC	174
5.2.2. Spory pomiędzy członkami OIC	179
5.2.3. Konflikty pomiędzy państwami muzułmańskimi i niemuzułmańskimi	189
5.2.4. Kryzysy wewnętrzne w państwach nieczłonkowskich angażujące społeczność muzułmańską	193
5.2.5. Rozbudowa relacji międzynarodowych	194
5.3. Działalność humanitarna OIC	197

5.4. Zwalczanie terroryzmu	199
5.5. Wnioski	204
Zakończenie. Próba oceny i perspektywy rozwoju OIC	206
Bibliografia	218
Załączniki	238
Indeks osób	241